

Marzenia

Bibliografia:

- Źródło: Julian Tuwim, *Kapuśniaczek*, [w:] tegoż, *Wiersze dla dzieci*, Kraków 2017.

Marzenia

Krople deszczu na wodzie
Źródło: a. nn., domena publiczna.

Ćwiczenie 1

Przyporządkuj do właściwej kategorii podane określenia deszczu.

bardzo drobny deszcz

bardzo gwałtowny deszcz

ulewa

kapuśniaczek

oberwanie chmury

mżawka

kapanina

nawałnica

deszczyk

Ćwiczenie 2

Połącz rodzaj deszczu z odpowiednimi czasownikami.

deszczyk	pada, leje
deszcz	kropi, szemrze
ulewa	przetacza się, rozpętała się
nawałnica	zacina, szumi
kapuśniaczek	siąpi, mży
mżawka	rosi, sączy się

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 3

Wskaż w podanych poniżej zdaniach odpowiedni rodzaj deszczu.

Nastąpił gwałtowny wzrost prędkości wiatru, rozpętała się .

Siąpił wiosenny, drobny .

Wieczorem wielka przeszła nad miastem.

Rzęsisty spadł na liście i kwiaty.

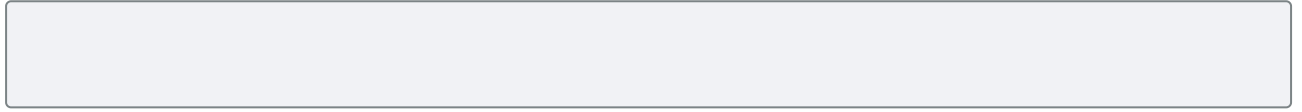
Już od rana zanosi się na .

Jesienne spowodowało korki w mieście.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

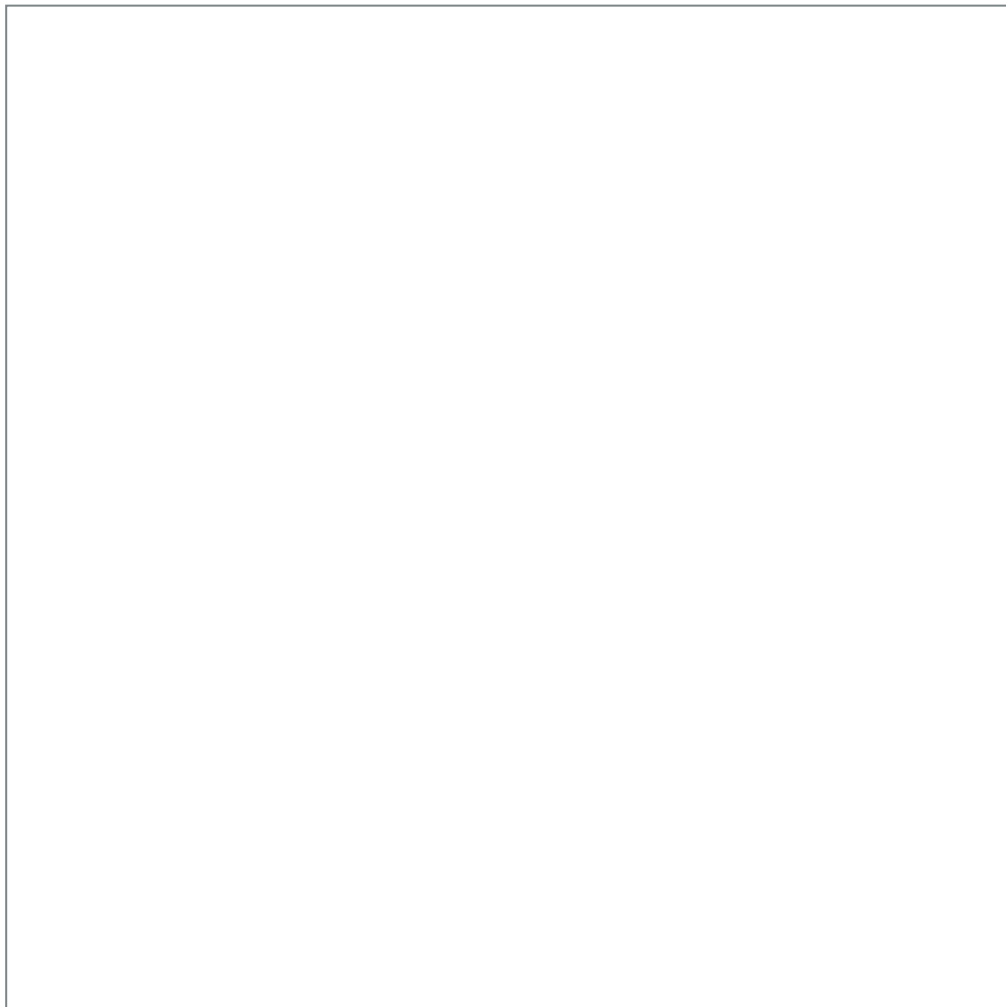
Polecenie 1

Przypomnij sobie, jakie dźwięki wydaje padający deszcz. Naśladuj stukaniem odgłosy gwałtownej ulewy oraz szmer kapuśniaczka.

Polecenie 2

Narysuj wybrany rodzaj deszczu.

Ćwiczenie 4

Połącz powiedzenie z jego znaczeniem.

z dużej chmury mały deszcz

bardzo czegoś pragnąć

wpaść z deszczu pod rynnę

zanosić się na coś poważnego, a nic się nie stało

pragnąć/łaknąć czegoś jak kania dżdżu

znaleźć się w sytuacji jeszcze gorszej niż poprzednia

coś rośnie jak grzyby po deszczu

coś mnoży się, rośnie niezwykle szybko, bujnie

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 3

Instrukcja zabawy w kalambury

Wybierz, w tajemnicy przed innymi, jeden ze związków wyrazowych z poprzedniego ćwiczenia. Przygotuj pantomimę ilustrującą jego treść i zaprezentuj ją całej klasie.

Zakończ przedstawienie w momencie, kiedy widzowie wypowiedzą na głos rozpoznany związek wyrazowy.

Wskazówka: Pantomima to przekazywanie informacji bez użycia słów, za pomocą mimiki, gestów i ruchów ciała.

Ćwiczenie 5

Zilustruj w zeszycie obrazy poetyckie zawarte we fragmencie wiersza Wincentego Fabera *Pogoda*.

'Nie gniewaj się na deszcz.
On otwiera śpiące piąstki liści
i na drutach szklane nuty wiesza,
żeby ptaki wiedziały jak śpiewać'.

” Julian Tuwim

Kapuśniaczek

Źródło: Julian Tuwim, *Kapuśniaczek*, [w:] tegoż, *Wiersze dla dzieci*, Kraków 2017.

Jak wesoły milion drobnych, [wilgnych](#) muszek,
Jakby z worków szarych mokry, mżący maczek,
Sypie się i skacze dżdżu wodnisty puszek,
[Rośny](#) pył jesienny, siwy kapuśniaczek.
Słabe to, maleńkie, ledwo samo kropi,
Nawet w blachy bębnić nie potrafi jeszcze,
Ot, młodziutki deszczyk, fruujące kropki,
Co by strasznie chciały być dorosłym deszczem.
Chciałyby ulewą lunąć w gromkiej burzy,
Miasto siec na ukos chlustającą chłostą,
W rynnach się rozpluskać, rozlać się w kałuży,
Szyby dziobać łzawą i zawiłą [ospą](#)...
Tak to sobie marzy kapanina biedna,
Sił ostatkiem pusząc się w ostatnim dreszczu...
Lecz cóż? Spójrz: na drucie jeździ kropla jedna
Już ją wróbel strząsnął. Już po całym deszczu.

Ćwiczenie 6

Przyporządkuj do odpowiedniej komórki tabeli podane poniżej fragmenty utworu Juliana Tuwima *Kapuśniaczek*. Zachowaj taką kolejność, jaka jest w wierszu.

Jaki jest kapuśniaczek?	O czym marzy kapuśniaczek?

[...] dżdżu wodnisty puszek,

[...] kapanina biedna,

Szyby dziobać łzawą i zawiłą ospą.

[...] wesoty milion drobnych, wilgnych muszek.

[...] młodziutki deszczyk, fruujące kropki,

[...] mokry, mżący maczek,

[...] chciały być dorosłym deszczem.

Miasto sieć na ukos chlustającą chłostą.

W rynnach się rozpluskać, rozlać się w kałuży.

Chciałyby ulewą lunąć w gromkiej burzy.

Rośny pył jesienny, siwy kapuśniaczek.

Słabe to, maleńkie, ledwo samo kropi.

Ćwiczenie 7

W wierszu Juliana Tuwima *Kapuśniaczek* użyto środków stylistycznych, takich jak: porównania, przenośnie, epitety. Wypisz po jednym przykładzie tych środków. Wyjaśnij, jak rozumiesz każdy z nich.

Ćwiczenie 8

Podaj przykłady animizacji (ożywienia) i uosobienia w utworze Juliana Tuwima *Kapuśniaczek*. Wyjaśnij, jak je rozumiesz.

Ćwiczenie 9

Wypisz z utworu Juliana Tuwima czasowniki i określ, w jakiej formie zostały użyte.

Ćwiczenie 10

Na podstawie wiersza Juliana Tuwima *Kapuśniaczek* uzupełnij tabelę tak, by powstało zestawienie rzeczowników wraz z określeniami (epitetami).

Określenia	Co lub kto? (rzeczownik)
drobne	
mokry	
	puszek
jesienny	
	chłosta
siwy	
	deszczyk
łzawa	
	kropki
gromka	
biedna	

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 11

Określ, jaki środek stylistyczny został zastosowany w cytowanych poniżej fragmentach wiersza Juliana Tuwima *Kapuśniaczek*. Do wyboru masz: porównanie, epitet, ożywienie, przenośnia, uosobienie.

kapanina marzy

siwy kapuśniaczek

szyby dziobać ospą

wodnisty puszek sypie się jak wesoły milion muszek

dżdżu wodnisty puszek

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zapamiętaj!

Zdrobnienie (spieszczenie) to wyraz oznaczający przedmiot mniejszy od tego, od którego nazwy pochodzi, np. dom – domek, łóżko – łóżeczko, lub wyraz ciepły, czuły, pieszczotliwy, np. mama – mamusia, syn – synek. Zdrobnienia tworzy się za pomocą odpowiednich cząstek: np. **-ek, -usia, -unio, -utki**.

Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 12

Jaki jest stosunek podmiotu lirycznego do bohatera wiersza? Uzasadnij swoje zdanie, wykorzystując wiedzę o zdrobnieniach.

Ćwiczenie 13

O czym marzy bohater wiersza Juliana Tuwima *Kapuśniaczek*?

Polecenie 4

Przypomnij sobie przedszkolne marzenia. Opisz w kilku zdaniach, czy były podobne do tych, jakie miał kapuśniaczek.

Polecenie 5

Naucz się na pamięć wiersza Juliana Tuwima *Kapuśniaczek*.

Wskazówka: Pamiętaj o dostosowaniu intonacji, natężenia głosu i tempa do intencji tekstu. Czytaj: głośno i dynamicznie, z politowaniem, wesoło, z czułością.